

הכותר

גליון מס' 36

סיון – תמוז

תשס"ח

תגובות ותרומות ניתן לשלוח למערכת 'הכתר'
ת.ד. 57375 ירושלים.

הזכויות לא שמורות, מצוה לצלם, לתרגם ולהפיץ.

לקט מאמרים לחיזוק הצניעות

"ומקום פה עמדי לעורר על ענין מכאיב ומבהיל שטועים בו רבים... יש הנמנעים מדבר בזה מטעמי צניעות. שומו שמים! בדור פרוץ וירוד בכל הענינים, בהלבשה... בריש גלי ולא יתבוששו, ולדבר בעניני קדושה וצניעות זהו נגד הצניעות! היש לך הטעיית היצר גדולה מזו?" (הגר"א קוטלר זצ"ל)

הרה"ג רבי משה שאול קליין שליט"א

(בכנס באשדוד - תשנ"ח)

התורה הקדושה בפרשת קדושים אומרת "דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם". ופירש רש"י "קדושים תהיו - הוו פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה". מדברים אלו עלינו ללמוד, שלא יאמר אדם שמצות קדושים תהיו שייכת רק ליחידים, רק לבעלי מדרגה, אני אדם פשוט, אלי זה לא מדבר, לכן אומרת התורה "קדושים תהיו" דבר אל כל עדת בני ישראל, כולם שייכים במצות קדושים תהיו וכולם חייבים בזה. ומדוע? כי קדוש אני ה' אלקיכם. ישנם בזה ב' מובנים: א. היות שאנו עם ה' שהקב"ה אמר עלינו והייתם לי סגולה מכל העמים, א"כ הקב"ה נתן לנו כוחות עצומים, שכל נפש מישראל יכולה לקיים מצות קדושים תהיו. ב. היות שהקב"ה הוא קדוש, אינו יכול לסבול שמתנהגים שלא בקדושה.

והנה, הגם שחייבים לדבר על פרטים מסויימים, על נקודות מעשיות, אבל צריך לדעת שהעיקר זה הכלל, כי הפרטים משתנים מפעם לפעם. משל למה הדבר דומה, לבור חשוך בבית הסוהר שהיו אסורים בו שני חכמים ושוטה, ובכל יום היו מורידים להם את האוכל בכלים אחרים. השוטה לא ידע לאכול בחושך וחכם אחד היה מלמדו לאכול, ובכל יום היה צריך ללמדו מחדש כיון שהיו כלים אחרים. לימים שאל החכם את חברו החכם מדוע אינך עוזר לי ללמדו, ענהו מה לי ללמדו הרי מחר אצטרך ללמדו שוב, מנסה אני לחזור חזר ולהכניס אור, כדי שיוכל לראות בעצמו כיצד להתנהג.

והנמשל מובן, בודאי לפעמים צריך לדבר על פרטים, אך הפרטים הם משתנים, והתכלית היא להחדיר אור בלב בני ובנות ישראל, שהאור הזה יביא אותם להבין מעצמם את דרכי היצר. חז"ל אומרים לפי גירסא אחת יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום, בכל יום יש לו חידושים, היצה"ר של אתמול אינו של היום, ועל כן אם רק הפרטים הם הקובעים, היצר הרע משנה את הפרטים.

ומהו יסוד היסודות של הצניעות? מספרים על ר' שמעון סופר, בנו של החת"ס, שהיה נציג היהדות החרדית ב"סיים" בקרקא, ולחם מלחמת ה' בגבורה. פעם שאלוהו איך הוא תמיד קולע אל המטרה ומדבר דברים המתקבלים על הלב, והשיב כך, מולי יושב נציג של המשכילים ואני יודע שמה שהוא אומר אני צריך לומר הפוך, כי דעתו היפך דעת תורה, אם אני אומר הפוך ממנו אני בטוח בהצלחתי.

יסוד היסודות של הצניעות הוא, שלא להידמות ל"מורדה" היוצאת, לא לרצות ללכת אחרי ה"מורדה". ואפי' כשאין טעם מספיק ע"פ הלכה לאסור, עצם זה שהדבר יצא ממקור הטומאה - היוצא מן הטמא טמא. וכמו שההלכה אומרת שאם בהמה טמאה ילדה בהמה עם כל סימני הטהרה - אעפ"כ טמאה. **מה שיוצא מה"מורדה" - טמא, וע"ז נאמר בפסוק ויגבה לבו בדרכי ה', מיהו הרחובי הזה שיאמר לי דעות? האם יש להם זכות, לאותם המוציאים את המורדה, לומר לי באיזה לבוש ללכת? וכי אני צריך למצוא חן בעיניהם?**

על הפסוק "עם לבן גרתי" פרש רש"י ותרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים, ושמענו מהרבי מויד'ניץ שליט"א שפירש כך, איך תרי"ג מצוות שמרתי למרות שעם לבן גרתי, ע"י ש"לא - למדתי ממעשיו הרעים", ממעשיו הרעים למדתי מה לא לעשות, מה שראיתי שהוא עושה עשיתי הפוך, לא רציתי למצוא חן בעיניו, אדרבה, רציתי בדוקא שלא למצוא חן בעיניו.

וזהו יסוד היסודות של הצניעות, לא לרצות למצוא חן בעיני הרחוב. אם הרחוב רוצה שאלך כך, אינני משועבדת אליו, ויגבה לבו בדרכי ה', אני רוצה להתרחק מהרחוב, אני אלך בדרכי האבות והאמהות הקדושות ולא אשנה זיז כל שהוא מהתורה וההלכה והצניעות, עם כל המשך בעל הבא

מרן הגרי"ש אלושיב שליט"א

תשובות שהשיב מרן שליט"א לשאלות שהעלה הגר"מ קסלר שליט"א: *

המציאות כיום היא שבדרך כלל כדי לרכוש בגד מכובד אבל צנוע, הדבר כרוך בהוצאה גדולה. (בבגדים מחויטים מצוי יותר להענות להשגה לפי הדרישות ההלכתיות, אלא שהם יקרים). עד כמה מחוייב אברך להוציא ולהזיל מכספו, כדי שאשתו ובנותיו יוכלו לקנות בגדים צנועים ומכובדים?

קניית בגדים צנועים איננה ענין רק של לכתחילה או איזה הידור. בגד לא צנוע זה ענין של איסורי תורה, וע"ז נאמר "אין עצה ואין תבונה נגד ה' ", ולא שייך להקל בזה כלל וכלל משום ענין של חסרון כיס.

ישנם אברכים המבקשים לנהוג עפ"י כללי הצניעות, אך לעיתים דרישתם איננה מובנת מאליה אצל בני הבית, והשאלה עד כמה מחוייב אברך לעמוד על הדברים, גם במחיר של דין ודברים, על כל המשתמע מכך?

הנושא איננו דוקא דרישה של הבעל מאשתו. זהו ענין הלכתי כמו כל נושא הלכתי אחר, והאשה ובני הבית צריכים לדעת שגם בנושא זה של צניעות, אם מתעוררת שאלה, צריך פסק הלכה של רב או מורה הוראה מובהקים.

ומענין לענין באותם ענינים: ישנם מקרים שהתלמידה נוהגת בעניני צניעות כראוי, אלא שהאמא איננה מתלבשת כפי שצריך, ולעיתים אפילו למגינת ליבו של אבי המשפחה. האם יש בכך משום סיבה מוצדקת למוסד שלא לקבל את הבת?

"אבות אכלו בוסר ושיני בנים תקהנה"? ! - מחד גיסא, מה אשמה הבת שנוהגת בצניעות, אך מאידך גיסא, יש לבדוק האם התנהגות האם עלולה להשפיע לרעה על הבת, ועל כן בודאי שיש לבדוק כל מקרה לגופו, וכן יש להנהלה לדרוש מהאם מלכתחילה לשנות את לבושה.

ישנן מחנכות ותיקות שתורמות למערכת החינוך החרדי, אך צורת לבושן איננה תואמת, מה מוטל על הנהלת המוסד לעשות בנדון?

מחנכת כזו שאיננה נוהגת בצניעות, תתכבד ותשב בביתה! ואם יש בכך בעיה חוקית, על המערכת לשלם פיצויים ולא להעסיקה. מי שמשתייכת למערכת החינוך החרדי ומשתכרת ממנה, מחוייבת עוד יותר.

הדקדוקים בזה.

צריך לדעת, שכל הדברים שאינם צנועים, יש בהם איסור בפנ"ע, ואיסור כלפי אחרים. כלומר, האשה עוברת באיסור, אבל חוץ מזה היא ג"כ במצב שמכשילה את הרבים. אשה היוצאת לרחוב בלבוש שאינו צנוע, בולט ומרעיש, לא די שגורמת רעה לעצמה אלא גם מחטיאה בזה את האחרים, וע"ז נאמר כל המחטיא את הרבים אין מספיקים בידו לעשות תשובה, כי אם האשה הזו גרמה לאיש או לבחור לדרת מדרך הישרה, אף שחזרה בתשובה שלמה מ"מ כל חטאיו של הבחור הזה על ראשה. ובבואה אחר מאה ועשרים לפני כסא הכבוד, וצריכה אז לתת דין וחשבון על מעשיה, תראה פתאום אלפים ורבות של חטאים שנוקפו לחובתה, אף שלא עלה על דעתה מעולם לעשותם, ותשאל מה קורה כאן? האם זהו עולם האמת?! וכי אני עשיתי חטאים אלו? וישיבו לה - כן! מעשייך, הליכתך ולבושך גרמו לאלפי אנשים שיחטאו, הן בשוגג והן במזיד, ואומר רש"י בפרשת מטות הגורם תקלה לחבירו נכנס תחתיו לכל עונשים. וא"כ האחריות של האשה ללכת בצניעות איננה אחריות פרטית אלא אחריות ציבורית, אחריות של כלל ישראל, אחריות על השראת השכינה בכלל ישראל. ובודאי כשהולכת בדרך הטובה, זה לעומת זה עשה אלקים, והשכר הוא רב וגדול מאד.

דברים מתוך הספר **עלינו לשבח** - פרשת לך לך

"ויהי בבוא אברם מצרימה ויראו המצרים וכו'" מדוע הביא הקב"ה על אברהם ניסיון זה של לקיחת שרי על ידי פרעה? - הלא דבר הוא! משיב על כך ה"רוקח": "ולכך עשה לו הקב"ה ניסיון כזה, כדי לגדלו, ולהודיע צדקתו וצדקתה, שלא יוכלו להזיקה, והיו נותנים לה מתנות - בזכות צניעותה, כשהמטרה הסופית היא לפרסם את מעלת צניעותה בעולם.

סיפר הגאון ר' משה שאול קליין: שמעתי ממורי ורבי הגאון בעל "שבט הלוי", שאחת הסיבות לצרות המרובות הפוקדות אותנו רח"ל היא בשל עניין הצניעות שנפרץ מאד, כאשר נשים החלו להתלבש בבגדים שאינם תואמים את דעת ההלכה, מלאכי חבלה נבראים היישר ממלבושים אלה, ואחר כך באים ושואלים מדוע באות עלינו צרות ומצוקות? האם צריך להיות מאמין גדול כדי לדעת שיש בכוחם של מלאכי חבלה אלה להביא עלינו מחבלים ממחבלים שונים?

אם היינו מודעים לעוצמת הסכנה שממיתות עלינו הנשים שאינן הולכות בצניעות היינו מסלקים אותן משכונותינו, ואומרים להן "אל תביאו עלינו את המוות הזה". אם לא היה פרץ, לא היתה צווחה ברחובותינו.

אימו של מרן החזו"א זצ"ל, הרבנית ריישא-לאה קרליץ ע"ה, שזכתה שכל בניה וחתניה היו גדולי ישראל, הקפידה בענייני הצניעות באופן מיוחד.

גם בתה, הרבנית מרים קנייבסקי ע"ה, אשת מרן הגר"י קנייבסקי זצ"ל, היתה אומרת שאם רוצים לזכות לבנים תלמידי חכמים, צריכים להקפיד שהשרוולים יכסו את כל אורך היד. פעם, כשחזרה מבית הכנסת, אמרה שלא היה באפשרותה להתפלל בכוונה כיון שהיו לה הפרעות. מה קרה? שרווליה של אחת המתפללות לא היו ארוכים די הצורך, ובשל כך לא יכלה לכונן.

הסיפור מדבר בעד עצמו. ולא לחינם זכתה אשה כזו לילדים גדולי ישראל.

במה לצניעות

לכבוד גליון הכתר, שלום וברכה.

בגליון מס' 34 פרסמתם את דבריו של **מרן הגר"ש וואזנר שליט"א**, שאבותינו קבלו עליהם כדעת מ"א דשיער סתור אסור גם בפנויה, ואף להחולקים, מ"מ באשת איש בפא"י **לית דין ולית דיין דשיער סתור הוא איסור גמור ופריצותא שאין כמוהו ונלקח מן הירודים שבאנושות**, ולפי"ז כתבו שקשה להקל בפניאות של היום. והנה שמעתי טוענים בזה שכשכתבו הרבנים על פאות האסורות לא הזכירו רק שלא יהיה סגנון פרוע [ואדרבה אסרו שיער אסוף וכל דבר המדמה פאה לשיער].

ובכן, ברוצני לידע את מי שאינו יודע, כי בשנת תשמ"ז נקבעו ע"פ גדולי ישראל תקנות בענין הפאות האסורות, ואכן בסעיף מס' 4 שם נאסר לחבוש (מחוץ לבית) פאה ששערותיה "מתפשטות לצדדים או לתוך הפנים ע"י תנועות ראש ומשב רוח". כמו"כ פורסם איסור זה ב"קריאה נאמנה" (תשמ"ז) עליה חתמו: **מרן הגר"ש אויערבאך זצ"ל, הגר"י צדקה זצ"ל, הגר"צ אבא שאול זצ"ל, ויבדלחט"א מרן הגר"ש אלישיב שליט"א, הגרא"ל שטיינמן שליט"א, הגר"ש וואזנר שליט"א, הגר"ח שיינברג שליט"א והגר"נ קרליץ שליט"א.** (המענוין לקבל בדואר ללא תשלום את הכללים הנ"ל וה"קריאה נאמנה", יוכל להשאיר הודעה עם שמו וכתובתו באגודת יד שלמה - טל: 02-5378098).

ובאמת הפאות הנהוגות כיום בדור הצעיר אינן עומדות בתקנה זו, ואכן ב"קריאה אל בנות ישראל" (סיון תשס"ד) עליה חתמו מרן הגר"ש וואזנר שליט"א, הגר"מ לפקוביץ שליט"א, הגר"נ קרליץ שליט"א והגר"ש אויערבאך שליט"א, נכתב כי כיסוי הראש במטפחת יש בזה חיזוק גדרי הצניעות "**באשר הפאות החדשות ברובן הגדול אינן לפי דרכי הצניעות**", ואם אז היה "ברובן הגדול", אין ספק כי היום המצב גרוע בהרבה, שכן בשנים האחרונות ישנה התדרדרות חסרת מעצורים בתחום זה.

ומה שלא הוזכר האיסור הנ"ל בתקנות ביה"ד "משמר התורה" אי"ז משום שהדבר הותר ח"ו אלא משום שלא רצו לכתוב דבר שמסתבר שרוב הציבור לא יציית לו, כאשר אמר לי בפירוש הגאון רבי משה שאול קליין שליט"א, מחברי ביה"ד. ואוי לדור שכך עלתה בימיו. [ונמצא לפ"ז הערה עצומה, שבנושא זה ובנושא הצניעות בכלל, כל מבקש אמת החפץ לעשות רצון קונו בשלמות, אינו יכול בשום אופן לסמוך (להקל) על תקנות שנועדו לכלל הציבור, גם כאשר נכתב כי התקנות נקבעו ע"פ גדולי ישראל, אלא עליו לבדוק ולהבין בעצמו מה ה' אלוקיו שואל מעמו. והדברים נוראים].

על כן, כל חכם הרואה את הנולד יחוש לתקן הפריצה **תיקון אמיתי ומהותי** שיגדור גם את צאצאיו וד"ל, ויפה שעה אחת קודם. וכשכך הוא המצב בדור הצעיר, פשוט וברור שאין מקום לטענה "וכי על נשותינו להיות צדיקות יותר מנשות גדולי ישראל", וכבר אמרו חכמים "**הרחק מן הכיעור ומן הדומה לו**" (חולין מד:), וכן אמרו "**יהיה כנגד המשחיתים**" (ברכות יא. וכפי הראשונים דלא כרש"י). ויש לדעת כי **מאות** נשות אברכים כבר עשו את הצעד הזה, והמהלך צובר תאוצה גם בציבור חניכי הישיבות. ואסיים בקטע ממכתבו של הגה"צ רבי סנדר ארלנגר שליט"א (סיון תשס"ד): "**אמנם כהיום שנפרץ ענין הפאות הבלתי כשרות וצנועות... בודאי שמטפחת הוא שמירה מעולה לדורות, ונחשב הרבה יותר מעבר להידור הלכה...** והוא **גדר וסייג** שלא להימשך אחרי האיסור המנוגה והפרוץ שדשו רבים ע"י שעבר ושנה נעשה להם כהיתר". והדברים מדברים בעד עצמם. בברכה, ב. מ. ירושלים.

מדברי

חרה"ג רבי מסעוד בן שמעון שליט"א

(בכנס הנ"ל)

חז"ל אומרים, כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו. הנביא ישעיה אומר, והובא בגמ' שבת סב, אחת הסיבות של החורבן היתה בעוון חוסר צניעות מצד הנשים, שזה גורם לכל האסונות והצרות שכלל ישראל סובל מהם. הפסוק אומר בישעיה "יען כי גבהו בנות ציון ותלכנה נטויות גרון ומסקרות עינים". נטויות גרון, לדבר בקול רם, לדבר בגאווה, לפעמים עוברים גברים בדרך, וקבוצה של נשים או בנות עומדות ומשוחחות ביניהן בקול רם. אחת מדרכי הצניעות כפי שאמרו רבותינו, **בנות ישראל לא קולניות**, כלומר לא מדברות בקול רם.

אגודת יד שלמה

ע"ש מרן הגר"ש אויערבאך זצ"ל
מיסודם של חניכי הישיבות
ירושלים - בני ברק - מודיעין עילית
טל': 02-5378098

כ ת ר ב י ם

אין זה סוד כי ההתדרדרות החמורה וההפקרות הנוראה בתחום הפאות **כבר עברו את כל הגבולות**. ואכן, **אברכים רבים מאד** כבר החליטו לשים קץ לסחף, ולעבור למסלול אחר, בטוח יותר. בעקבות ההתחזקות, בלב רבים מורגש צורך בתנועה ארצית שתאחד את משפחות בני התורה שנסותיהם מכסות את ראשן בצניעות, ובכך להפוך הרבה יחידים **לכח הרבים!**

אברכים/נשות אברכים (ליטאים) המוכנים להקדיש מזמנם ומרצם עבור פעילות זו, אנא ישאירו הודעה בטל: 02-5378098. בברכה, **אגודת יד שלמה**

שידוכים!

שדכנים למשפחות ליטאיות המעונינות במטפחת.
03 - 9335045 (בשעות הערב)
077 - 5543311 (במשפחת בלבד. בתשלום)

יהודי יקר! שלוחו של אדם כמותו! אנא הרם את תרומתך עבור המשך הוצאת העלון, וקנה לך שותפות מלאה בחיזוק הצניעות וזיכוי הרבים. כל תרומה תקבל בברכה. בתרומה של 100 ₪ ומעלה ניתן להזכיר שם בעלון. ניתן לפנות לטל' 02-5022132